
Germanistika v České republice po boloňské reformě

Postavení germanistiky v České republice po boloňské reformě

Mezinárodní konferenci "Postavení germanistiky v České republice po boloňské reformě" pořádal ve dnech 16. - 17. září 2010 Ústav germánských studií FF UK ve spolupráci se Svazem germanistů. Reformy vyvolané Boloňským procesem vyvolaly v germanistice změny a první zkušenosti přinášejí pozitivní výsledky. O kritické stránce této transformace a aktuálních tématech germanistiky jsem hovořila s Vítěm Dovalil Ph.D.

Samotný název konference vyzývá k otázce: Jaké je postavení germanistiky v České republice po boloňské reformě?

To je složitá otázka. Nejčastěji se na konferenci ozýval názor, že strukturování bakalářské a magisterské kvalifikativně žádnou změnu k pozitivnímu nepřineslo. Je nutno brát v úvahu, že na různých fakultách toto strukturované studium existuje již dlouhou dobu – podle toho, kdy bylo kde zavedeno. Vysokoškolská germanistika obecně nachází ve vleku výuky němčiny na středních školách. Panuje široká shoda, že znalosti uchazečů o germanistiku jsou rok od roku nižší, z čehož plyne nutnost posílení gymnaziální znalosti – měřeno první polovinou devadesátých let – právě v bakalářském studiu. To je z hlediska studia pragmaticky řečeno ztráta času a energie, která v 90. letech již v prvních semestrech studia věnovala odborným záležitostem výuce jazyka. Tento jev by ale nastal i bez Boloni. Reforma ale přispěla k dalšímu rozvoji studia – dominantní bylo klasické filologicky orientované studium, nyní je na univerzitách akreditované bakalářské studium např. hospodářské němčiny apod. Na nějaké opravdu konkrétní srovnání se stavem před Boloňou je ale podle mého názoru příliš brzy – alespoň pokud mluvíme za náš ústav na FF. My budeme mít první absolventy bakalářského studia na konci příštího letního semestru a pak právě touto dobou za rok.

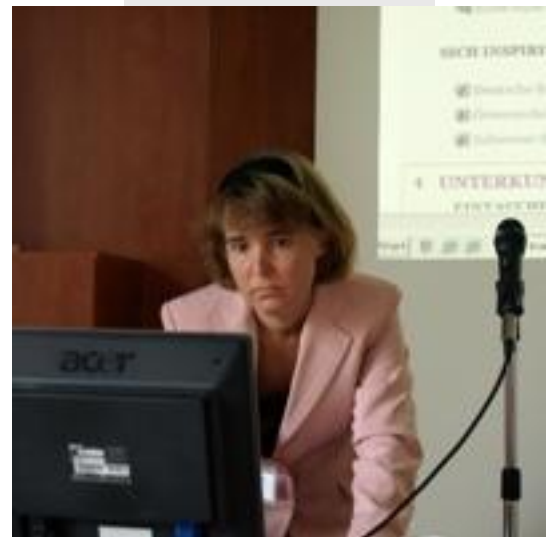
Postavení germanistiky zajisté ztěžuje dlouhodobější trend roustoucího zájmu studentů o studium anglistiky a amerikanistiky a možnost studovat obor na německy mluvících univerzitách v Evropě. Ostatně postavením své země a kultury v globálním prostoru se při zahájení konference zabýval i profesor Ludwig Eichinger. Vyplývá z odborného jednání, jakým způsobem může česká germanistika úspěšně soupeřit s konkurencí?

Německá nebo rakouská germanistika není ani tak naším konkurentem, jak bychom si mohli přát, ale spíše partnerem. Studijní pobyty a stipendia našich studentů v SRN, Rakousku i v Německu velice vítáme, studenti se vrací nejen jazykově lépe vybavení, ale i bohatší o zkušenosti z disciplín, které lze v Česku jen těžko provozovat, např. studium mluvené němčiny, jazyka mládeže příp. dialektologie apod. Intenzivní badatelské kontakty probíhají mezi učiteli. A to nikoli jen v tom směru, že by do Česka přijížděli kolegové z ciziny, ale i čeští germanisté mají kolegům v Rakousku a Německu co nabídnout. Učíme se formě blokových seminářů v Kolíně nad Rýnem a Kostnici, kolegové z Ostravy ve Würzburgu atd. V zahraničí uplatňujeme jak témata teoreticky zaměřená (např. Práze např. bilingvální lexikografii, teorii jazykového managementu či témata z švýcarské literatury),

Vít Dovalil, Ph.D. předložil Svazu germanistů k diskusi materiál o postavení němčiny jako cizího jazyka v České republice. Přítomní velvyslanci Německa a Rakouska přislíbili při jednání s MŠMT podporu. Znění rezoluce [zde](#).

tak taková, která se vážou na lokální kontexty (pražská a moravská německá literatura, výzkum listin z období rané nové horní němčiny z Moravy i jiných regionů). A vztah k anglistice a amerikanistice? Myslím, že nikdo z germanistů si nenamlouvá, že je možné domluvit se po světě snáze německy než anglicky nebo že se oba jazyky užívají jako lingua franca stejně často, to jistě nikoli. Z hlediska teorie a metodologie, práce s daty apod. jde ale o disciplíny zcela rovnocenné. Anglisté a germanisté jsou vzájemnými partnery při výchově lidí směrem k mnohojazyčnosti, tyto obory v Evropě spolupracují, zase o až takovou konkurenci také nejde.

Při pohledu na program konference se zdá, že nejsilnější stránkou české germanistiky je lingvistika. Mohl byste nám vysvětlit, zda se jedná o tradiční zaměření české germanistiky nebo o novodobý vývoj, kdy se literatura a didaktika dostávají do pozadí zájmu germanistů?

Tento dojem mohl vzniknout právě při této konferenci v závislosti na účasti konkrétních odborníků. Kolegové z literární vědy jsou organizováni jak ve Svazu germanistů ČR, tak v Goethově společnosti ČR, oni mají často dvojí členství. Na okraj podotýkám, že obě organizace sídlí právě na našem ústavu na FF UK. Z kvantitativního hlediska těžko nějak přesněji odhadnout, jak by poměr mezi germanistickou lingvistikou, literární vědou a didaktikou vycházel, ale pěstují se všechny tři disciplíny.

Děkuji za rozhovor

P.K.